

Hertza Mikola

TINTAINÉ ELJÁTSZIK A GONDOLATTAL

Tintainé éjnek idején, mint szinte minden éjszaka az elmúlt húsz évben, horkolásra ébredt: Tintai horkolt, szokása szerint rettetesen. Hörögve szívta elhízott testébe a levegőt, majd panaszosan sípolva fújta ki, még a mágneses memóriahabos matrac is beleremegett a hangorkánba. Tintainé riadtan ébredt, mint mindig, beletelt pár másodpercebe, míg ráeszmélt, mi ez az ijesztő zaj. Semmi új a paplan alatt, sóhajtott az eltűnő álom után, majd hangosat nyögve felült az ágyban, kitapogatta lábaival a papucsát és kiment a fürdőbe.

Visszafelé jövet tekintete megakadt a tegnap turkált fekete, sötétbarna mintás kendőn. Megmarkolta, jólesett az anyag érintése. Szinte még csukott szemmel nyaka köré tekerte a kendőt, mosolygott. A mosoly amilyen gyorsan lett, olyan gyorsan tűnt is el, mint egy nedves gyufa szikrája: ideje még aludni egy keveset.

A hálósobában Tintai hanyatt feküdt látványa fogadta: a takaró lecsúszott róla, egyik keze a mellkasán, a másik ernyedten a teste mellett. Csend volt. Horkolás helyett egy halk sípoló légzés jelezte ritmikusan az idő múlását. Jesszusom... – futott át Tintainé agyán egy szomorú hasonlat, az amúgy is oszladozó álomosság nyomtalanul oldódott fel az ijedtségben. Gyorsan rátette kezét férje mellkasára, hogy érezze szívének dobogását. Az ő szíve gyorsabban vert, beletelt pár percebe, míg vérnyomása és pulzusa megnyugodva felvette Tintai mellkasi mozgásának ritmusát.

Nézte a férjét, az előszobában égő kis órlámpácska fényében jól kirajzolódott a hanyatt fekvő férfi teste. Lassan átnyúlt fölötte és megfogta a lepedőn nyugvó kezét, ujján az eljegyzési gyűrűvel. Majd óvatosan megemelte és rátette a mellkason fekvő másikra.

Most aztán tényleg pontosan... – gondolta. Önkéntelenül keresztet vetett, ujjá megakadt a nyakában levő kendőn. Lassan kibontotta és felkötözte a fejére, gyakorlott mozdulatokkal, pedig gyerekkora óta nem tett ilyent, amikor még az öregasszonyokat utánozta. Túl szorosra sikerült a kötés, gyors állkapocs mozdulatokkal, rágást imitálva lazított rajta. Közben nézte, hogy valami zavaró hiba van a képen, alig eszmélt

rá, hogy mi. Óvatosan megfogta Tintai bokáját és lassan megemelve két lábát szorosan egymás mellé helyezte.

Még egy gyertya kellene az éjjeliszekrényre, gondolta. Halkan, nesz nélkül ment ki a konyhába, csendesen elmatatott a legfelső fiókban, ahová éppen csak felért szék nélkül. Ujjai viaszt érzékeltek, rámarkolt az adventkor félig leégett gyertyára. A hálószoza felé visszatérőben, a gyertya fényében gyászos, kísérteties árnyékot vetett a folyosó lambériás falaira fájdalomtól meggörnyedt alakja. Égett viasz és elmúlás illata lepte be hamarosan a szobát, mintha melege sem lett volna a szekrénykén néha megingó lángocskának.

Csak elfojtott jézusmáriák szakították meg néha-néha a monoton hangon elmormolt rózsafüzér imáit. Meg néha-néha egy-egy mély, szívből jövő és szívbe hasító, kétségbeesett sóhajtás.

Hosszú volt még az éjszaka, mintha soha sem akart volna felkelni a nap. Első sugarai előtt volt talán a legsötétebb, amikor a távozó éj elharapta a leégett gyertya lángját.

Hosszú-hosszú ideje először ébredt arra Tintai, hogy nem fáj semmije.

SAJNÁLATOS BALESET

Dr. Hollerics Aladárt, a szocio-antropológia tanszék nemzetközi hírnévnek örvendő professzorát hatvankét éves korában, villanykörte cserélés közben sajnálatos baleset érte, melynek nyomán minden felépülés reménye nélkül lebénult nyaktól felfelé.

A betegség fő jellemzője, jól ismert kortünete rögtön, mondhatni azonnal jelentkezett: dr. Hollerics Aladár nyilvánvalóan és jól észlelhetően nem volt tisztában állapotával, szakkifejezést használva nem volt tudatában tragikus hirtelenséggel jött mozgásképtelenségének. Amikor felesége bejött felsegíteni a padlóról, vigyázva, nehogy a szétment konyhaszék szilánkjai beledöfjenek a professzorba, az bambán, de mindenképp udvariasan megkérdezte a rémült asszonytól: tessék mondani, nagysága, a szatmári gőzös melyik vágányra érkezik? Aladárné gyorsan akácvirág teát főzött neki, utána bedörzsölte a nyakát kékszesszel, de miközben örömmel nyugtázhatta, hogy fizikailag semmi látható nyoma nem maradt a balesetnek, az összetört konyhaszékot

kivéve, persze, már akkor felsejlett előtte, hogy neurológiai szinten viszont komoly károsodás érte férjét.

Az első hetek kellemetlenségei után (a tanszék szerette volna, ha az elkezdett doktorátusi programjait befejezi dr. Hollerics Aladár, de egészségügyi állapotának betudhatóan ez sok kínos és néha egészen vicces eseményekhez vezetett a nyaktól felfele lebénult professzor és doktoranduszai között, de ez már természetesen egy másik történet, a lényeg az, hogy szerencsére nem az agresszív formája volt a bénult állapotnak, mondhatni sőt, pontosan a fordítottja) a betegnek szerencsésen sikerült elkerülnie az ilyenkor szinte törvényszerű depressziós időszak csapdáját, talán annak is köszönhetően, hogy a depresszióért és más emberi érzelmekért leginkább felelős szervet érte a legsúlyosabb károsodás. Örvendetes, hogy ezzel éppen ellenkezően, egész hamar megtalálta az állapota és a hogyan tovább motivációja közti egyensúlyt.

Azóta dr. Hollerics Aladár, három vaskos szociológia kötet, huszonnégy egyedül írt és számtalan társszerzőként jegyzett tanulmány büszke tulajdonosa, mindössze másfél év alatt megszabadult az íróasztal fölé görnyedve töltött éveitől, illetve lecserélte őket harminchat kiló tiszta izomra, kigyúrva, kidolgozva testét, nem beszélve arról, hogy egészen apró lépésekkel kezdve, egyre hosszabb sétákon át eljusson odáig, hogy minap a két és fél órás időközöb alatt teljesítette a hagyományos Családi Maratont.

Így utólag kissé hátborzongató, hogy dr. Hollerics Aladár mintha előre megérezte, megjósolta volna mindezt egy öt évvel ezelőtt megjelentetett tanulmánya címében: *Az esztelen rohanás* (dr. Hollerics A.: *Értekezletek a hagyomány globalizációjának felgyorsult üteméről. In Emberi gondolatok*, 3. évf., 6.sz. (2012) p. 45–56.).

Noha a szakemberek szerint már semmi esély a felépülésre, nem szabad a reményt vagy a csodákban való hitet elveszíteni. Igaz, hogy csak ritkán, műszerekkel szinte kimutathatatlan, értékelhető és mérhető mennyiségként elhanyagolandó mértékben, de néha mintha megmozdulna valami a bénult részen is. Váratlanul, egy röpke pillanatra, de azért előfordul az, hogy mintha az elismert szociológus hangján szólalna meg. Például a maratoni befutó után is azt mondta, izzadtan pihegve, nekidőlve egy kukának: sokan vagyunk, de nem egyformák.

LIMONÁDÉ

Zerom Lipcsele költő és eposzkutató egy éjszaka azt álmodta, hogy az egy évvel ezelőtt kiadott méltán sikeres kötete, a vaskos *Szandálos séta Gerümemnosz kertjében* szexuális zaklatás botránya miatt nem nyerte el az irodalmi Nobel-díjat. Jellemzően, bátortalanság és túlzott prűderia miatt félig megélt életéből adódóan sajnós még csak nem is a saját szexuális botrányáról volt szó, hanem valami svéd akadémiai tag férje cseszte el 2018-ban a díj kiosztását.

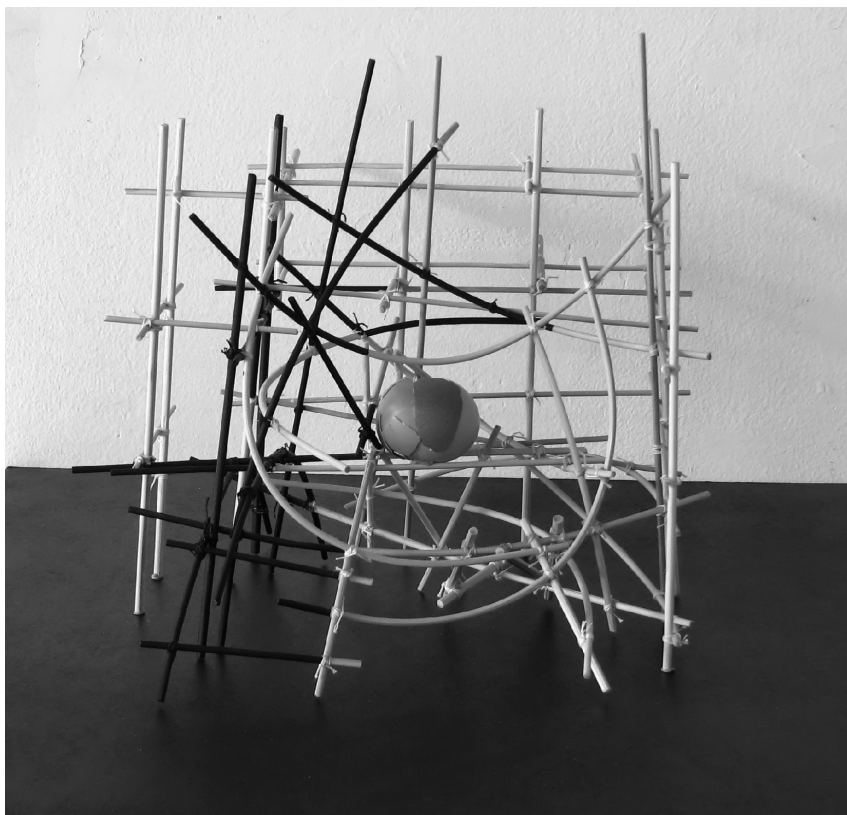
De annyira élethű, annyira fájdalmas volt ez az álom, hogy Zerom Lipcsele mindent elkövetett, hogy következő éjszaka tovább álmodja a történetet. Ugyanúgy cselekedett, mint egy nappal azelőtt, kapros lencsefőzeléket ebédelt kisütött kolbásszal és kovászos uborkával, újra a türkmén irodalmi antológiát olvasgatta és utána a neten nézelődött huszadik századi eposzszervezők életrajzi adatait kutatva, majd elalvás előtt megivott egy adag akciósan vásárolt, citromból facsart limonádét, barna cukorral édesítve. A jól végrehajtott tevékenységeket teljes siker koronázta, éjszaka az álom folytatódott.

Immár 2019-et írtunk Zerom Lipcsele álmában, és a Svéd Királyi Tudományos Akadémia a botrányt maga mögött tudva újra ünnepélyes keretek közt hirdethette ki döntését: az irodalmi Nobel-díjat a tuareg Azawadi Zawadi barlangfestő válogatott és restaurált képversei és Zerom Lipcsele *Újabb séta Gerümemnosz kertjében, zoknira vetkőzve* című kötetét tartották a díjra érdemesnek.

Sőt, a botrány egy kis plusszot is jelentett anyagi szempontból, ugyanis a svéd akadémiai tag kanos férje miatt kimaradt év megnövelte a díjjal járó összeget, a célra lezárolt nobeli vagyona a botránytól függetlenül is egy év bent tartott kamattal együtt kamatozva a stockholmi bankban, egyúttal ezzel is bizonyítva, ha még egyáltalán volt valakiben kétség efelől, hogy a gazdaság matematikája teljesen független a kultúra emberi esendőségeitől. Így szerencsére annak sem volt értelme, hogy Zerom Lipcsele lekönyökölje a pódium felé menet Azawadi Zawadit, vagy arra legyen kényszerítve, hogy agyafúrta rálépve annak hagyományos öltözetét jelentő indigó-kék tunikájára előnyt kovácsoljon ki az emelvény felé tartó út küzdelmében: mindkét boríték ugyanazt az összeget tartalmazta, igazságosan elosztva kétfelé.

Logikus, hogy e racionális döntés is hozzájárult ahhoz, hogy a díjátadási ceremónia hozva megszokott pompáját ünnepélyesre, egyes pontjain egészen meghatónak sikerüljön.

Másnap egy kicsit bánkódott, hogy nem ennél a pontnál ébredt fel, mert kissé keserű szájízrt hagyva maga után még azt is beleálmodta, hogy Lipcsele szülővárosában a helyi újság kulturális rovata így vezette fel a hírt olvasói számára: „2019 nyertesei: az egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz”.

Állvány az őstojás restaurálására (assemblage, 50x50x30 cm)